

ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ

**Διαδικασίες και Δικαιολογητικά
που απαιτούνται για τη συνομολόγηση
δανείων με Δήμους, Περιφέρειες,
με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση των χρεών τους,
που προέρχονται από πάσης φύσεως δαπάνες,
σε εφαρμογή των διατάξεων του
άρθρου 43 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015),
για ισοσκέλιση προϋπολογισμού, όπως συμπληρώθηκε
με το άρθρο 2 της από 26.8.2015 ΠΝΠ, (ΦΕΚ 102/Α/26.8.2015)
και ισχύει.**

Νοέμβριος 2025

ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ (Δ7) ΔΑΝΕΙΩΝ Τ.Ν. & Π.Α. Ν.Π. & ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ : Α΄ ΔΑΝΕΙΩΝ Τ.Ν. & Π.Α.
1^{ος} όροφος γραφ. 107
Ακαδημίας 40, Τ.Κ. 10174 Αθήνα

ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Δικαιούχοι:

Δήμοι & Περιφέρειες .

Υποχρεώσεις που υπάγονται στην ισοσκέλιση:

Χρέη από πάσης φύσεως οφειλόμενες δαπάνες.

Όροι υπαγωγής:

Δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις συνομολόγησης δανείων, όπως προβλέπονται στη παρ. 1 του άρθρου 264 του Ν.3852/2010 [Α 87] και της παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν.4111/2013 [Α' 18] .

Σε κάθε περίπτωση καταλείπεται στο Δ.Σ του Τ.Π και Δανείων η δυνατότητα θέσπισης κατά περίπτωση ειδικότερων όρων, προκειμένου να χρηματοδοτήσει τις οφειλές των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, οι οποίοι μπορούν και να προσομοιάζουν σε αυτούς του άρθρου 264 του Ν.3852/2010.

Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

Δικαιολογητικά σκοπιμότητας του δανείου

- 1) Απόφαση του Δημοτικού / Περιφερειακού Συμβουλίου για την χορήγηση δανείου από το Ταμείο με σκοπό την ισοσκέλιση προϋπολογισμού τρέχοντος έτους, όπου θα αναφέρονται:
 - Η αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους η οποία διαπιστώνεται με την ως άνω απόφαση σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός δεν έχει αποσταλεί για έγκριση στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή με την απόφαση αναπομπής του προϋπολογισμού από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
 - Το συνολικό ποσό των χρεών για ισοσκέλιση.
 - Πίνακας πιστωτών [Α/Α, Δικαιούχος, Ποσό, Κατηγορία οφειλής]
 - Το αιτούμενο επιτόκιο [Σταθερό – Κυμαινόμενο ή Κυμαινόμενο].
 - Η αιτούμενη διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου.
- 2) Βεβαίωση του/των Πιστωτικών Ιδρυμάτων πλην του Τ.Π και Δανείων από την οποία θα προκύπτει το οφειλόμενο ποσό των συναφθέντων δανείων, η ετήσια τοκοχρεολυτική δόση και τα έσοδα που έχουν εκχωρήσει για την εξυπηρέτηση του πχ ΚΑΠ, ανταποδοτικά κτλ.
- 3) Απόφαση οργάνου διοίκησης ΟΤΑ Α και Β, εγκεκριμένη από την αρμόδια ελεγκτική αρχή, από την οποία να προκύπτει η αιτιολογία απροθυμίας της αγοράς προς χρηματοδότηση.

Σημείωση:

Απροθυμία θεωρείται ότι συντρέχει **εάν τρία (3) εμπορικά πιστωτικά ιδρύματα** έχουν αρνηθεί να δανειοδοτήσουν τον υποψήφιο δανειολήπτη. Δεν συνιστά απροθυμία της αγοράς η μη χορήγηση δανείου λόγω της οικονομικής κατάστασης του υποψήφιου δανειολήπτη.

Δικαιολογητικά βιωσιμότητας, ορθολογικής οργάνωσης και πιστοληπτικής ικανότητας του αιτούντος

- 1) Ισολογισμοί των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- 2) Απολογισμοί εσόδων και εξόδων των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.

- 3) Σχέδιο προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του τρέχοντος έτους.

Σημείωση: Οι **ισολογισμοί, απολογισμοί και ο προϋπολογισμός** να αποστέλλονται **και σε** ηλεκτρονική μορφή αρχείου excel **[όχι σε PDF]**, στα email: k.anagnostopoulos@tpd.gr και a.tsalas@tpd.gr.

- 4) Βεβαίωση του υποψηφίου δανειολήπτη ότι ποσό από τα έσοδά του ίσο με την τοκοχρεολυτική δόση του αιτούμενου δανείου δεν θα χρησιμοποιηθεί για άλλο σκοπό, αλλά για την ομαλή εξυπηρέτησή του εν λόγω δανείου.
- 5) Βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και η Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται.
- 6) Στοιχεία που εμφανίζουν την ορθολογική οργάνωση του φορέα (π.χ την υφιστάμενη δομή των Υπηρεσιών: Τεχνικών και Οικονομικών. Την οργάνωση και λειτουργία τους. Την δυνατότητα τους να παρακολουθούν την εξυπηρέτηση του δανείου.

- Το Δ.Σ. του Τ.Π και Δανείων δύναται να καθορίζει και κατά περίπτωση επιπλέον δικαιολογητικά έγκρισης, χορήγησης και εκταμίευσης των δανείων για ισοσκέλιση του προϋπολογισμού.

Όροι δανειοδότησης

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ
	ΜΙΚΤΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ
ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ	Διάρκεια 20 έτη
Ισοσκέλιση προϋπολογισμού	* Σταθερό για τα πρώτα δέκα [10] έτη 4,25%
	** Για το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη της διάρκειας εξυπηρέτησης του δανείου κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το Euribor 12μήνου + περιθώριο 3,00% αναπροσαρμοζόμενο την 1/1 εκάστου έτους, με ελάχιστο επιτόκιο το 3,00%

Σημείωση: * Μετά την περίοδο ισχύος του σταθερού επιτοκίου (10 έτη), ο δανειολήπτης έχει το δικαίωμα αναθεώρησης ή μετατροπής του επιτοκίου σύμφωνα με αυτά που θα ισχύουν σε αντίστοιχες κατηγορίες δανειοδότησης και εφόσον το ζητήσει ένα μήνα πριν την λήξη της ανωτέρω περιόδου.

** Για το κυμαινόμενο επιτόκιο: Ως Euribor νοείται το επιτόκιο, όπως αυτό δημοσιεύεται στις 11:00 π.μ. ώρα Βρυξελλών κατά την ημερομηνία που συμπίπτει με 2 (δύο) Σχετικές Εργάσιμες Ημέρες πριν την πρώτη ημέρα της σχετικής περιόδου, στη σελίδα του Reuters EURIBOR 01 ή σε οποιαδήποτε άλλη σελίδα αντικατάστασής της. Αν η τιμή του Euribor είναι μικρότερη του μηδενός (0) τότε θα υπολογιστεί στο μηδέν (0).

Διάρκεια

Η διάρκεια του νέου δανείου έως **είκοσι [20]** έτη.

Ενδιάμεσοι τόκοι

Οι τόκοι από την ημερομηνία της εκταμίευσης μέχρι την ημερομηνία έναρξης εξυπηρέτησης του νέου ενιαίου δανείου θα υπολογίζονται κατά την ημέρα της εκταμίευσης και **θα παρακρατούνται** από τα διερχόμενα έσοδα Κ.Α.Π του έτους συνομολόγησης **κατά μήνα έως 31-12.**

Δικαιώματα:

Τα έξοδα, δικαιώματα, υπέρ του Τ.Π. και Δανείων ΕΥΡΩ **10.000,00**, τα οποία αναλύονται ειδικότερα ως εξής: α) αμοιβή για τη συγκέντρωση, επεξεργασία, έλεγχο και αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων € **7.000,00**, β) έξοδα για διαδικασία έγκρισης € **2.000,00**, γ) δαπάνες για τον οικονομικό και νομικό έλεγχο των εξασφαλίσεων των δανείων € **1.000,00** και θα καταβάλλονται από τον δανειζόμενο.

Τυχόν άλλες επιβαρύνσεις που αφορούν στην συνομολόγηση, εξυπηρέτηση και εξόφληση της ρύθμισης και γενικά τα κάθε είδους έξοδα που θα δημιουργηθούν σε όλη τη διάρκεια της ρύθμισης βαρύνουν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά τον οφειλέτη.

Έναρξη εξυπηρέτησης

Η έναρξη εξυπηρέτησης του νέου ενιαίου δανείου αρχίζει την 1/1 του επομένου της συνομολόγησης έτους.

Τοκοχρεολυτικές δόσεις

Το δάνειο θα εξοφλείται κατά το σύστημα της σύνθετης χρεολυσίας, με σταθερές δόσεις, θα καταβάλλει δε ο οφειλέτης στο δανειστή, τους πρώτους έντεκα μήνες κάθε χρόνου, [1^η Ιανουαρίου έως 30 Νοεμβρίου], από την έναρξη διάρκειας και μέχρι τη λήξη του δανείου, το ένα ενδέκατο της ετήσιας τοκοχρεολυτικής δόσης, κάθε μήνα ώστε να έχει καταβληθεί ολόκληρη η ετήσια τοκοχρεολυτική δόση, δηλαδή στις 31/12 κάθε χρόνου που είναι η ημερομηνία λήξης της.

Ασφάλεια δανείου

Για την ασφάλεια του δανείου σε κεφάλαιο, κάθε είδους τόκους, τόκους των τόκων, έξοδα κ.λ.π., ο οφειλέτης εκχωρεί στον δανειστή από τώρα και για όλη την διάρκεια του δανείου και ο δανειστής δικαιούται να εισπράττει την εκάστοτε οφειλομένη δόση:

- α) από όλα γενικά τα έσοδα του και κατά προτεραιότητα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), τακτικά και έκτακτα, από οποιαδήποτε πηγή και αιτία παρόντα και μελλοντικά, τις προσόδους του, τα μισθώματα τις προς αυτόν χρηματικές παροχές και επιχορηγήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ή τρίτους,

παρούσες και μελλοντικές εκτός εκείνων που δεν εκχωρούνται σύμφωνα με τον Ν.2503/97 άρθρο 11 παρ.29Β5, και με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 176 του Ν.3463/2006 όπως το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 45 του Ν. 3731/2008, το ανάλογο ποσό που απαιτείται για την κατά προτεραιότητα κανονική εξυπηρέτηση του δανείου.

β) Για πρόσθετη ασφάλεια του δανείου το Τ.Π και Δανείων δύναται να προβαίνει σε :

- 1) Εγγραφή υποθήκης επί ακινήτων ή μέρους αυτών για το ποσό του δανείου εφόσον τα ακίνητα αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στον δανειολήπτη και είναι δεκτικά απαλλοτριώσεως υπό τη γενική του όρου έννοια.
- 2) Σύσταση ενεχύρου επί κινητών ή μέρους αυτών για το ποσό του δανείου εφόσον τα κινητά αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στον δανειολήπτη και είναι δεκτικά μεταβιβάσεως.
- 3) Παροχή εγγύησης υπέρ του δανειολήπτη εκ μέρους αναγνωρισμένων πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών της Ελλάδας και του εξωτερικού ή ενωσιακών οργάνων ή διεθνών οργανισμών που έχουν μεταξύ των σκοπών τους την παροχή τέτοιων εγγυήσεων.

Εάν κατά τη διάρκεια του δανείου η αξία της ασφάλειας που έχει εκχωρηθεί, έχει μειωθεί και δεν κρίνεται από το Ταμείο επαρκής για την εξασφάλιση του δανείου, ο οφειλέτης οφείλει να τη συμπληρώσει κατά τη σχετική υπόδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, διαφορετικά το δάνειο γίνεται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό [άρθρο 10 ΠΔ 169/2013.

- Το είδος και οι όροι εξασφάλισης του δανείου με έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω τρόπους θα καθορίζονται ύστερα από την αξιολόγηση της σκοπιμότητας του δανείου, της βιωσιμότητας, της ορθολογικής οργάνωσης και της πιστοληπτικής ικανότητας του υποψηφίου δανειολήπτη.

Δικαιολογητικά συνολολόγησης

- 1) Απόφαση του αρμοδίου οργάνου του υποψηφίου δανειολήπτη [Δήμου, Περιφέρειας] περί αποδοχής των όρων του εγκριθέντος δανείου.
- 2) Το αποδεικτικό δημοσίευσής της.
- 3) Το έγγραφο προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση με το οποίο κοινοποιείται η απόφαση αποδοχής των όρων δανείου.
- 4) Απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, περί προληπτικού ελέγχου νομιμότητάς (προσυμβατικός έλεγχος), σύμφωνα με το άρθρο 278 του Ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 9 του Ν.4071/2012 .

Τύπος Σύμβασης:

Συμβολαιογραφική δανειακή σύμβαση, χωρίς καμιά επιβάρυνση για το Τ.Π και Δανείων.

Απόδοση του προϊόντος του δανείου

- 1] Το προϊόν του δανείου θα εκταμειύεται στο σύνολό του ή τμηματικά, με την προσκόμιση:
 - Πιστοποιητικού ασφαλιστικής ενημερότητας ΕΦΚΑ.
 - Των ισολογισμών των τριών τελευταίων ετών θεωρημένων και εγκεκριμένων αρμοδίως.
 - Απολογισμών εσόδων και εξόδων των τριών τελευταίων ετών θεωρημένων και εγκεκριμένων αρμοδίως.
 - Προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του τρέχοντος έτους θεωρημένου αρμοδίως.

Στην περίπτωση που δεν προσκομίστηκαν στα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας δανειοδότησης.

- 2] Μετά από κάθε εκταμίευση ποσού δανείου θα προσκομίζεται στο Τ.Π και Δανείων βεβαίωση της οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου, Περιφέρειας ότι εξοφλήθηκαν οι δικαιούχοι πιστωτές, η οποία θα είναι υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών και ορκωτό ελεγκτή λογιστή.